روزنامه شرق

دوشنبه ۵ مهر ۱۳۹۵ • ۲۴ ذی‌الحجه ۱۴۳۷ • ۲۶ سپتامبر ۲۰۱۶

سال چهاردهم • شماره ۲۶۹۰ • ۲۰صفحه • ۱۰۰۰ تومان

نوشته‌ای از هاشمی درباره ۸ سال جنگ تحمیلی

دقت و درایت امام در ماجرای قبول قطع‌نامه ستودنی بود

روابط عمومی مجمع تشخیص مصلحت نظام مطلبی با عنوان «نگاه جامع فرمانده هشت سال دفاع مقدس درباره علل شروع، تداوم و پایان جنگ تحمیلی هشت‌ساله عراق علیه جمهوری اسلامی» منتشر کرده است. در این مطلب که به قلم اکبر هاشمی...

صفحه ۷

گفت‌وگو با فریدون فشارکی

زنگنه به دنبال آوانس است

گروه اقتصاد: کنفرانس بین‌المللی انرژی الجزایر امروز پنجم مهرماه آغاز می‌شود و کشورهای نفتی دو روز مهلت دارند گرد هم جمع شوند تا شاید درباره قیمت‌ها در بازار نفت و فریز نفتی بتوانند با یکدیگر به توافقاتی تلویحی برسند. هرچند این نشست...

صفحه ۵

تحلیل محسن رضایی از رخدادهای پس از فتح خرمشهر

باید سرمرز جنگ را متوقف می‌کردیم

صفحه ۷

ابرو گوندش، از همسرش جدا شد

دفاع اردوغان از رضا ضراب

صفحه ۲

عکس: AFP

در صورت تشکیل جلسه بعدی دادگاه

روح‌الامینی درباره نامه مرتضوی سخن می‌گوید

صفحه ۱۹

به دلیل تأمین نشدن وثیقه

یاسین رامین همچنان زندانی است

صفحه ۱۹

تیترها

دفاع وزیر از روش فروش نفت در دوره احمدی‌نژاد

صفحه ۲

روایتی از محسن رفیق‌دوست:

برای تشکیل سپاه مبنا را بر «اسلحه شرقی» گذاشتیم

صفحه ۶

تحصن در مهرماه

بازگشایی دانشگاه‌ها با اعتراضات صنفی دانشجویان همراه شد

صفحه ۱۷

پاییز طلایی ادامه دارد

نوجوانان فوتبالیست جهانی شدند

صفحه ۱۸

ضمیمه رایگان امروز روزنامه «شرق»

ویژه استان کردستان

سرمقاله

سوءظن به آتش‌بس سوریه

نصرت‌الله تاجیک . دیپلمات بازنشسته

صحنه میدانی و سیاسی سوریه بحرانی پیچیده و چندلایه را نشان می‌دهد که به قومیت‌ها، اقلیت‌های مذهبی و دینی و بافت سیاسی - اجتماعی این کشور مربوط بوده و با مداخله بازیگران متعدد سوری، جنگجویان حرفه‌ای و وارداتی، منطقه‌ای و بین‌المللی که منافع و برداشت‌های متفاوتی دارند بر پیچیدگی آن افزوده شده است. به همین دلیل است که توافقات دو و چندجانبه قبلی در هر سطحی و با هر میزان از مداخله، سرمایه‌گذاری و تعهدپذیری بازیگران و قدرت‌های منطقه‌ای و جهانی نتوانسته‌اند توفیقی برای کنترل بحران در سوریه کسب کنند، اما درخصوص اشکال اصلی توافق اخیر آمریکا و روسیه درباره اجرای آتش‌بس مرحله‌ای در سوریه از بعدازظهر روز عید قربان، باید توجه داشت که بحران این کشور از جهت داخلی دارای سه بُعد سیاسی، امنیتی و انسانی است و از جهت خارجی اهداف و اغراض متفاوتی برای ادامه یا توقف آن وجود دارد. بنابراین هرگونه توافق و راه‌حلی در ارتباط با بحران این کشور باید بدون امید به پیروزی راه‌حل نظامی، هر سه این جنبه‌ها را به موازات یکدیگر و به‌طور هم‌زمان در نظر داشته باشد. آمریکا و روسیه طرحی را بدون اعلام جزئیات آن به رسانه‌ها مطرح کرده‌اند که این انتظار در جامعه جهانی به وجود آمده است که شاید اجرای آن موجب کاهش خشونت و درد و رنج مردم سوریه شود. اگرچه بعضی از تحلیلگران ممکن است این طرح را خروج آبرومندانه و سیاسی همه طرف‌های ماجرا از این بحران بدانند، اما به‌دلیل ابهاماتی که حتی در همین حد و میزان اطلاعات انتشاریافته مشاهده می‌شود نباید خیلی به تداوم آتش‌بس و نتیجه‌دادن این توافق‌نامه امیدوار و خوش‌بین بود. به نظر می‌رسد اهداف مشخص و شفافی جز بهره‌برداری تبلیغی و خرید زمان در پی اعلام آن حداقل از سوی آمریکایی‌ها وجود نداشته باشد. این طرح که اجازه دسترسی به تمام مناطق سوریه ازجمله شهر محاصره‌شده حلب را می‌دهد، خواهان توقف هرگونه حملاتی از عصر روز ۱۲ سپتامبر، توقف پرواز جنگنده‌های سوری و حملات هوایی آنها به غیرنظامیان و مخالفان، ایجاد مرکز مشترک آمریکا و روسیه برای حمله به داعش و جبهه النصره و ورود کمک‌های انسان‌دوستانه به مناطق محاصره شده است. طبق این توافق، گروه‌های داعش و جبهه النصره (جبهه فتح الشام) از دایره توافق آتش‌بس خارج بوده و دو کشور می‌توانند علیه این دو گروه درگیری نظامی داشته باشند. البته این در حالی است که برخی از گروه‌های مورد حمایت آمریکا، عربستان و ترکیه در سال‌های اخیر و حتی در مدت‌زمان مذاکرات روس‌ها و آمریکایی‌ها در حال همکاری با گروه جبهه النصره (فتح‌الشام) بوده‌اند که هم‌اکنون در حرکتی سیاسی با برائت از القاعده درصدد جاانداختن خود به‌عنوان نیروی اصلی مخالف حکومت سوریه است. بنابراین یکی از ابهامات و اختلافات در این زمینه، نحوه تعیین‌تکلیف گروه‌های متعدد مسلح و جنگجو است و باید دید با توجه به توافق صورت‌گرفته، وضعیت این نیروهای درگیر با دولت سوریه که از سوی غرب مسلح میانه‌رو تلقی می‌شوند...

ادامه در صفحه ۴

حرف اول

نه به دخانیات، نه به زشتی‌ها

بابک زمانی . متخصص مغز و اعصاب

براساس اعلام وزارت بهداشت، مقرر شده از ابتدای مهرماه جاری، قانون ممنوعیت استعمال دخانیات در مکان‌های عمومی بالاخره اجرائی شود؛ البته مشخص است که در چنین موضوعاتی، دولت و وزارت بهداشت حداکثر می‌توانند اعلام‌کننده باشند، نه به‌انجام‌رساننده نهایی آن. سال‌هاست مصرف دخانیات در تمام دنیا ممنوع و نه‌تنها ممنوع که «بد» یعنی غیراخلاقی، زشت در برابر زیبا و گناه در برابر ثواب اعلام شده است و می‌رود تا در کشورهای زیادی به‌تدریج جرمی سنگین هم محسوب شود. اگر اولی و آخری در ید اختیار دولت‌هاست، بقیه در توان سایر بخش‌های جامعه به‌ویژه هنرمندان و دیگر گروه‌های مرجع است؛ گروه‌هایی که بیش از نصایح، رفتارهایشان در این مهم مؤثر می‌افتد. واقعیت آن است که قانون ممنوعیت دخانیات در فضاهای بسته در دهه گذشته در تمام دنیا تنها به‌عنوان یک دستور و تنها با داغ‌ودرفش و بگیروببندهای انتظامی موفق نشده است؛ بلکه پیش و بیش از یک دستور دولتی، یک کمپین اجتماعی با شرکت هنرمندان و روشنفکران و دیگر گروه‌های مرجع بوده است؛ کمپینی که در جریان آن کارگردانان از خیر ژست خیره‌کننده فلان هنرپیشه معروف در فلان حالت دراماتیک با سیگار می‌گذرند یا آن هنرپیشه معروف از ایفای آن نقش سر باز می‌زند. روزنامه‌ها و رسانه‌ها از انتشار عکس‌های دراماتیک افراد مشهور با سیگار و قلیان سر باز می‌زنند.

ادامه در صفحه ۴

یادداشت

از دارالفنون تا تجارت‌العلوم

وحید معتمدنژاد
فعال فرهنگی

سال تحصیلی جدید را در شرایطی شروع می‌کنیم که نظام آموزشی کشور هنوز بر مدار رشد و توسعه سیر نکرده و با کاستی‌هایی همراه است.

آن‌چنان‌که می‌دانیم نظام آموزشی کشور ما در تونل زمان با تنگناهای خاصی همراه بوده و در صورت معنایی خود کمتر «مکتب‌خیز» و «مکتب‌پرور» قلمداد شده است. از آن جهت که در بستر آموزش، مکاتب علمی ادبی و هنری رشد نکرده تا راه و روش فراگیری علوم در شکل و شمایل رقابتی بر صفحه تعلیم و تربیت نقش ببندد و بیشتر در سایه رقابت‌های «نام‌گرایانه» و با منافع سودجویانه به‌ویژه در سالیان اخیر بوده است. از یک مقایسه کوچک با دارالفنون که مکتب را ساختارمند به جوامع تاریخی معرفی کرده تا مدارس غیرانتفاعی امروز که فاقد هرگونه مکتب‌گرایی هستند، پی به نبود شالوده‌ای محکم در بسط و گسترش ریشه‌های توانایی و دانایی در نظام آموزشی کشور می‌بریم و این، خود به مفهوم نقض سریع باور «توانا بود هر که دانا بود» است. چنانچه آموزش بر پایه تعریف روش‌ها و استفاده از ابزار صحیح در یادگیری و پیشبرد اهداف آموزشی نباشد، هیچ‌گاه تأثیر مستقیم و ماندگاری از جانب «آموزش‌گر» بر «آموزش‌گیر» نداشته و بیشتر جنبه «کلام‌ورزی» آن، برجسته‌نمایی می‌کند. ازاین‌رو آموزشی که نفوذ در آن ذهن را به تعمق واندارد گاه از مسیر اصلی خود منحرف شده و فقط از آن به عنوان «تلنبار شنود» یاد می‌شود؛ نتیجه‌ای که امروز شوربختانه در روند آموزشی کشور بر مراکز آموزشی سایه انداخته است. هدف این یادداشت ارائه‌دادن نمایه‌ای است از ابتدای آموزش به سبک کلاسیک آن از مکتبی که به دارالفنون مشهور است تا کسب دانشی که امروزه در بسیاری از مراکز آموزش علمی با پراکندگی روش‌ها روبه‌روست. از زمانی که نیاز به آموزش در گستره جامع عالی و پیشرفته به سبک کشورهای اروپایی و روسی در ایران به تشخیص میرزا تقی‌خان امیرکبیر در عهد ناصرالدین شاه قاجار احساس شد، پیگیری مکتب آموزش همه‌جانبه‌نگر در رشته‌های گوناگون به‌ویژه طب، نظام آموزشی در ایران را وارد مرحله جدیدی کرد که پایه و بنای تأسیس مدرسه‌ای عالی به نام دارالفنون شد. دارالفنون به معنای واقعی مرکزی آموزشی بود که در آن تعریف مکتب آموزش‌گرایانه در سطح وسیع و جامع علمی پایه‌گذاری شد و بنایی بود بر تأثیر مثبت و روشن در آینده ایرانی که بعدها در تاریخ، نظام آموزشی آن تغییرات بسیاری را تابه‌امروز به خود دیده است. ازآنجایی‌که آموزش به سبک ترقی‌خواهانه می‌تواند دانش جهانی را در کشور نهادینه کند این موضوع در ایران با ضعف ساختاری شدید درگیر است که مهم‌ترین عوامل آن نبود ساخت هویتی توسعه‌مدار، بی‌توجهی به تاریخ مکتوب و سلسله‌وار ایران، ضعف شخصیت‌گرایی و شخصیت‌پروری، انطباق‌نداشتن اصول و روش‌های آموزشی همسو با سبک و مکاتب مشهور جهانی...

ادامه در صفحه ۴

یادداشت

حال‌وروز پیش‌کسوتان شهادت و خون

سیدمحمود علیزاده*

در روزهای سخت جنگ، یکی از افتخارآمیزترین سازمان‌ها که وحشت را در دل بعثیون می‌انداخت، نیروی هوایی بود؛ آیت‌الله هاشمی در ملاقات خلبانان نیروی هوایی اعلام کردند ارتش و به‌خصوص نیروی هوایی، مردانگی و جوانمردی را به حد اعلا رساندند؛ ایشان نقل کردند در ملاقاتی که بعد از مذاکرات صلح بین ایران و عراق انجام شد، صدام صراحتا اعلام کرد ضربه‌ای که روز دوم جنگ از طرف نیروی هوایی ایران به ارتش عراق وارد شد، آثار مخرب آن تا پایان جنگ مشهود بود. هیچ عملیاتی در دوره هشت‌ساله جنگ از سوی ارتش یا سپاه انجام نشد مگر اینکه نیروهای عمل‌کننده از پشتیبانی هوایی نیروی هوایی برخوردار بودند. اگرچه روزهای اول پیروزی انقلاب، فرماندهی ارتش و وزارت دفاع با حسن‌نیت اعلام کرده بودند امکان نگهداری و اداره هواپیماهای پیشرفته اف۱۴ بدون پشتیبانی آمریکا امکان‌پذیر نیست و پیشنهاد داده بودند این هواپیماها با هواپیماهای مشابه اروپایی که امکان تأمین پشتیبانی داشته باشند، جایگزین شوند ولی تجاوز عراق مانع این جابه‌جایی شد و تصور می‌شد امکان اداره این هواپیماها بدون پشتیبانی آمریکا وجود ندارد؛ به‌خصوص آنکه این هواپیماها فقط در نیروی هوایی ایران و نیروی دریایی آمریکا به‌کار گرفته شده بودند ولی با فداکاری و پشتکار پرسنل فنی به‌خصوص همافران این هواپیماها و سایر تجهیزات پیشرفته نظامی به کار گرفته شدند و هنوز هم مدافع آسمان ایران اسلامی هستند. در جنگ تجاوزکارانه صدام علیه ایران یکی از اهداف اصلی که بارها مورد حملات موشکی و هوایی قرار گرفت، پایگاه‌های هوایی و حتی خانه‌های سازمانی پرسنل نیروی هوایی بود ولی رادمردان نیروی هوایی اعم از خلبانان و پرسنل فنی با ایثار و فداکاری، وظیفه خود را به نحو شایسته‌ای انجام دادند و بارها مورد تقدیر رهبر فقید انقلاب قرار گرفتند تا جایی که امام خمینی(ره) نیروی هوایی را نیروی خدایی خواندند. «و منهم من قضی غبه و منهم ینتظر»؛ در زمان جنگ هر هفته جنازه خلبانی که به سوی عرش پرواز کرده بود بر دوش ما تشییع می‌شد، گروهی از ایثارگران نیروی هوایی در دوران دفاع مقدس به افتخار شهادت نائل آمدند و گروهی از قافله شهدا بازماندند. عظمت کار آنها که ماندند، کمتر از شهدا نبود، شهیدان زنده‌ای که ایثار و فداکاری آنها در زمانی که در زمین نیروی مدافع لازم را نداشتیم، جلو پیشروی نیروهای متجاوز را گرفت. جنگ رودرروی فانتوم‌ها و هلیکوپترها با نیروی زرهی عراق در روزهای ابتدای جنگ در خاطره‌ها باقی مانده است. قهرمانانی مثل خلبان سعیدی را داریم...

ادامه در صفحه ۱۹